

Predmet: Milan Španović – Stara Gradiška

Viši sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine

Poslovni broj predmeta: K-Po2 32/2010

Glavni pretres: 12. februar 2010.

Izveštaj: Gojko Pantović, posmatrač FHP-a

Zbog promene sastava sudskog veća, u skladu sa članom 309. stav 1. ZKP-a, glavni pretres je krenuo ispočetka. Nakon konstatovane optužnice, usledilo je ponovno saslušanje optuženog Španovića, koji je ostao pri odbrani koju je izeo prilikom saslušanja 17. septembra 2009. godine na glavom pretresu.

Ispitivanje svedoka Slobodana Bubića

Dana 16.08.1991. godine pripadnici hrvatskih snaga napali su Borovac. Tom prilikom ubijen je njegov otac Đorđe a optuženi Španović povređen. Petnaestak dana kasnije formirana je brigada TO i on je postavljen za komandanta brigade TO u Borovcu. Optuženi je potom otišao kod snahe u Bosnu i Hercegovinu, gde je ostao 15-20 dana. U oktobru 1991. godine dobili su naredbu da idu u proboj prema Novskoj i tada je ranjen Željko, brat optuženog Španovića. Odveden je u Banja Luku, odakle je prebačen na VMA u Beogradu. Istog dana kada je dobio vest o Željkovoj smrti, odlučio je da razoruža optuženog. Oduzeli su mu oružje i skinuli ga sa položaja. Sveukupno angažovanje optuženog u TO bilo je između 10 i 15 dana, od druge polovine septembra do 13. oktobra 1991. godine. Nije mu poznato da li je optuženi Španović tada nosio uniformu. Za to vreme optuženi nije učestvovao u vojnim akcijama. Nakon razrešenja, lično je rasporedio optuženog da radi u Crvenom krstu.

Svedok dobro poznaje optuženog Španovića jer su išli zajedno u školu. Poznaje ga kao pristojnog i vaspitanog momka. Nije bio sklon alkoholu i nije mu poznato da se optuženi lečio od alkoholizma.

Svedok zna da se zatvor nalazio u Staroj Gradiški i zna da je bio pod komandom banajlučkog korpusa. Pripadnici TO, koji su inače bili pod komandom tog korpusa, nisu imali nikakvog pristupa zatvoru. Poznato mu je da su tamo bili zatvoreni [Luka] Filipović, [Josip] Kvočić i [Đura] Bogunović, ali ne zna šta se kasnije desilo sa njima.

Suočenje optuženog Španovića i svedoka Slobodana Bubića

Suočenje je obavljeno zbog neslaganja optuženog Španovića sa izjavom svedoka. Optuženi je izjavio da se u Lađevcu u komandi sreo sa svedokom Bubićem, te je od njega tražio automobil kako bi što pre otišao do Bosanske Gradiške i proverio telefonom kako mu je brat, na šta mu je svedok Bubić drsko odgovorio da mu ne da auto i da ga ne interesuju on i njegov brat. Svedok je ovo negirao i rekao da nisu mogli voditi nikakav razgovor u Lađevcu jer je komanda bila prebačena u Rajić. Dalje je naveo da se ne seća takvog razgovora i da su tada imali dva kombija koja su služila za prevoz ljudi na položaje, te da bi optuženom dao kombi da je to od njega zatražio.

Ispitivanje svedoka Zorana Lužanića

Svedok poznaje optuženog Španovića.

Svedok je tokom 1991. godine bio pripadnik MUP-a u Okučanima. Tokom jula, avgusta i septembra 1991. godine bio je zatvoren i mučen od strane pripadnika hrvatskih snaga. Nakon što je pušten, lečio se i po lečenju, ne pre 10.11.1991. godine, došao u Staru Gradišku. U tom periodu nije sretao ni viđao optuženog Španovića. Zna ga kao mirnog, povučenog čoveka iz ugledne familje. Nije mu poznato da je optuženi bio sklon alkoholu.

Koliko mu je poznato, nije bilo pripadnika hrvatske vojske u zatvoru u Staroj Gradiški. U Staroj Gradiški bila je smeština Komanda brigade Banjalučkog korpusa, te je i zatvor bio u njenoj kontroli. Niko bez znanja ili odobrenja vojske nije mogao da uđe u zatvor. Zna da je bilo zatvorenih ljudi iz Novske. Poznata su mu prezimena Filipović [Luke], Kvočić [Josipa] i Bogunović [Đure], ali ih ne poznaje. Ne zna da li su i oni bili tamo zatvoreni.

Čitanje izjava svedoka oštećenih

Predsednica Veća pročitala je prisutnima dopis Ministarstva pravde Republike Hrvatske, kojim obaveštava Veće da je svedok oštećeni Đuro Bogunović teško bolestan i nepokretan, te da nema mogućnosti da na bilo koji način svedoči, dok se za svedoke oštećene Mirka Grgića i Luku Filipovića navodi da ne žele da svedoče. Nakon što je predsednica Veća preložila da se zbog ovih okolnosti pročitaju iskazi svedoka oštećenih Bogunovića, Grgića i Filipovića, branilac i optuženi Španović su se usprotivili. Optuženi je zahtevao da oni neposredno svedoče. Veće je odbilo njihov zahtev i konstatovalo da će se iskazi pročitati.

Predsednica Veća je optuženom Španoviću predočila iskaz svedoka oštećenog Đure Bogunovića, gde on izjavljuje da je bio zatvoren u ćeliji broj 4 u zatvoru u Staroj Gradiški i da je kod njega nakon 15-20 dana došao optuženi Španović i pitao ga šta drži u štali, na šta mu je Bogunović odgovorio da drži rakiju. Onda je optuženi počeo da ga tuče i zajedno sa drugim zatvorenikom ga odveo u kancelariju na ispitivanje, naredio mu da se izuje i okrene leđima, nakon čega da je optuženi tukao, gazio i šutirao, te da mu je tom prilikom izbio šest zuba i da je udario njegovu glavu o zid i tom prilikom mu ogulio kožu glave. Optuženi Španović negirao je da se tako nešto desilo.

Zatim je predočen iskaz oštećenog Luke Filipovića od 29.04.1997. godine, gde izjavljuje da ga niko pre optuženog Španovića nije tukao, te da je 18.10.1991. godine video optuženog u civilnoj odeći, neurednog, da je *izgledao kao lud* i da ga je zajedno sa izvesnim Bijelićem tukao lancem po leđima. Kada ga je Filipović pitao *Milane, zašto me biješ?* optuženi mu je udario šamar i nastavio je da ga udara i da mu guli glavu o zid, nakon čega mu se optuženi obratio rečima *ustašo, gde su ti sinovi, ubili su mi brata*. Optuženi Španović je negirao ove navode.

Na kraju je optuženom predočen iskaz Josipa Kvočića iz 1997. godine. Svedok je naveo da je mučen nekoliko dana i da optuženi nije na početku bio među ljudima koji su ga tukli, ali da ga je kasnije brutalno tukao u prostorijama za ispitivanje, te da ga je šutirao cipelama u rebra i da je udario njegovom glavom u zid. To se desilo po dva puta tokom dva dana. Optuženi je negirao ove tvrdnje.

Predsednica veća je odredila psihijatrijsko veštačenje ličnosti optuženog, radi utvrđivanja uračunljivosti u inkriminisanom periodu, s obzirom da se optuženi brani da je tada bio u alkoholisanom stanju.